

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 199/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., Štefánikova 8, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M., proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Cdo 236/2017 z 30. septembra 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 24. januára 2020 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Michalovce (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 11C/132/2014 sa žalobkyňa [REDACTED] (ďalej len „žalobkyňa“) žalobou došlou okresnému súdu 21. júla 2014 domáhala proti sťažovateľke, v procesnom postavení žalovanej v 1. rade, a proti [REDACTED] (ďalej len „žalovaný v 2. rade“) určenia neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. 4470029818 z 23. februára 2012 (ďalej len „zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam“) uzavretej medzi sťažovateľkou ako záložným veriteľom a žalovaným v 2. rade ako záložcom

k nehnuteľnostiam v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobkyne a žalovaného v 2. rade zapísaným na špecifikovaných listoch vlastníctva.

3. Rozsudkom č. k. 11C/132/2014-744 z 3. novembra 2015 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) okresný súd určil, že už označená zmluva o zriadení záložného práva je neplatná, a zaviazal žalovaných uhradiť žalobkyni spoločne a nerozdielne trovy konania a trovy právneho zastúpenia, keďže sa žalobkyňa neplatnosti záložnej zmluvy dovolala, a boli splnené všetky zákonné podmienky relatívnej neplatnosti právneho úkonu podľa § 40a a § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Okresný súd konštatoval, že uzavretie zmluvy o záložnom práve k nehnuteľnostiam nepovažuje za bežnú vec, a preto na platnosť takého právneho úkonu, pokiaľ v ňom nevystupujú obaja manželia ako jeho účastníci alebo pokiaľ jeden z nich nekoná na základe plnomocenstva ako zástupca aj za druhého manžela, sa vyžaduje súhlas oboch manželov.

4. O odvolaní sťažovateľky rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 1Co/203/2016 z 1. marca 2017 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), ktorým podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) potvrdil ako vecne správny výrok rozsudku okresného súdu o určení neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, zmenil výrok o náhrade trov konania a zaviazal žalovaného v 2. rade nahradiť žalobkyni trovy odvolacieho konania v celom rozsahu.

5. Proti predmetnému rozsudku krajského súdu v časti potvrdzujúceho výroku podala sťažovateľka dovolanie z 20. júna 2017 z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Najvyšší súd dovolanie ako nedôvodne podané podľa § 448 CSP zamietol. Žalobkyni priznal plnú náhradu trov dovolacieho konania.

II. Argumentácia sťažovateľky

6. Proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej formuluje niekoľko námietok, ktoré možno rozdeliť do dvoch základných línií:

6.1 V súvislosti s porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namieta predovšetkým

a) schematickú (tendenčnú) argumentáciu dovolacieho súdu, ktorou sa dopustil viacerých pochybení, ktoré spočívajú v:

- nerešpektovaní základných princípov súkromného práva – princípu právnej istoty a ochrany tej strany, ktorá uskutočnila právny úkon v dôvere v určitý a druhou stranou prezentovaný skutkový stav, navyše potvrdený údajmi z verejnej, štátom vedenej evidencie, poukazujúc na relevanciu princípu ochrany dobrej viery nového nadobúdateľa v kontexte rozhodovacej praxe ústavného súdu (sp. zn. I. ÚS 549/2015, I. ÚS 151/2016, I. ÚS 489/2016, I. ÚS 460/2017), najvyššieho súdu (sp. zn. 6 Cdo/71/2011), Ústavného súdu Českej republiky (sp. zn. III. ÚS 247/14);

- v kabinetnom charaktere rozhodnutia, ktoré ignoruje reálny obsah občianskoprávných vzťahov, predovšetkým z dôvodu nadbytočnosti dopytovania sa sťažovateľa na osobný stav žalovaného v 2. rade, resp. záložcu, a tiež z dôvodu objektívnej nemožnosti objektívne preveriť osobný stav záložcu, resp. pravdivosť ním poskytnutej informácie o osobnom stave, keďže banka nepatrí medzi subjekty, ktorým matričný úrad vyhotoví úradný výpis, dodávajúc, že informačný deficit by nevyriešila ani žiadosť banky o predloženie potvrdenia o osobnom stave záložcu. Sťažovateľ považuje názor odvolacieho súdu o zanedbanom postupe banky za nenáležitý a iracionálny,

keďže sobášny list nie je v konkrétnom čase dôkazom o tom, že osoba má riadne uzavreté manželstvo, a už vôbec nie o tom, že sporná vec patrí do BSM;

b) inkohherentnosť a nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodnutia, zjavnú arbitrárnosť záverov dovolacieho súdu, vecnú nesprávnosť záverov (s poukazom na stav aktuálnej teoretickej rozpracovanosti problematiky ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere).

6.2 V súvislosti s porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je ťažisková argumentácia sťažovateľky založená na námietkach týkajúcich sa formálnych nedostatkov konania pred dovolacím súdom, resp. formálneho nedostatku napadnutého rozsudku:

a) nezákonné zloženie senátu, resp. nerešpektovanie predpísaného počtu členov senátu 6 Cdo pri rozhodovaní a vyhlasovaní rozhodnutia, keďže tretia členka senátu absentovala a rozsudok bol vyhlásený v jej neprítomnosti, (v tomto kontexte sťažovateľka poukazuje na judikatúru najvyššieho súdu 3 M Cdo 16/2011, 5 Cdo 120/2009);

b) rozsudok nie je podpísaný v súlade so zákonom, preto nemožno s istotou uzavrieť, že bola zachovaná kolektívnosť senátneho rozhodovania o dovolaní, čo vyvoláva dôvodné pochybnosti o tom, že napadnutý rozsudok predstavuje individuálny akt aplikácie práva s reálnym dopadom na právne vzťahy, ktoré boli pôvodne predmetom súdneho konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie označených práv v bode 1 tohto uznesenia napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým bolo zamietnuté dovolanie proti rozsudku krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok prvostupňového súdu o určení neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam.

8. Skôr ako ústavný súd pristúpi k posúdeniu podstatnej sťažnostnej argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti, považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto dôvodu ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať, či bol v konaní pred všeobecnými súdmi náležite zistený skutkový stav a aké právne závery z tohto zisteného skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

9. Ústavný súd akcentuje, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v čl. 46 až čl. 50 ústavy (I. ÚS 117/05). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý súdny proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú [čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04)].

10. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka primárne napáda posúdenie dôvodnosti jej dovolania a namieta schematickosť (až tendenčnosť) argumentácie, resp. inkoherenťnosť a nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodnutia, spolu so zjavnou arbitrárnosťou záverov dovolacieho súdu.

11. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, čo predstavuje záruku toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Náležité odôvodnenie rozhodnutia ako prostriedok k zamedzeniu svojvôle súdu má súčasne zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť jeho rozhodovania. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu má účastník konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

12. Uvedené východiská bol povinný pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľky rešpektovať aj najvyšší súd, preto sa ústavný súd v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti oboznámil s tou časťou odôvodnenia jeho napadnutého rozsudku, ktorá je pre zhodnotenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti podstatná, a súčasne sa zameril na posúdenie, či zo strany najvyššieho súdu skutočne došlo k splneniu požiadaviek kladených na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Na tomto základe je potom úlohou ústavného súdu formulovať záver o arbitrárnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, a tak vysloviť porušenie označených práv sťažovateľky, alebo, naopak, konštatovať zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti.

13. O zjavne neopodstatnenej ústavnej sťažnosti pritom možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré

vyklúčujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

14. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že dovolací súd sa zaoberal dovolaním podaným sťažovateľkou z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom dovolanie považoval sťažovateľ za prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku. Ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

15. Obsah dovolania tvorili dve právne otázky, ktoré podľa názoru sťažovateľky neboli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu dosiaľ riešené. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že najvyšší súd vo vzťahu k prvej právnej otázke dospel k záveru, že nie je splnený jeden zo základných predpokladov prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, preto k tejto otázke dovolací prieskum v merite veci nevykonával. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že vo vzťahu k posúdeniu dovolacieho súdu o neprípustnosti prvej nastolenej otázky nevzniesla sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadnu námietku, preto sa touto otázkou ústavný súd nezaoberal.

16. Vo vzťahu k druhej otázke nastolenej sťažovateľkou, v rámci ktorej v dovolaní napadla nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, išlo o právnu otázku v tomto znení: „*zakladá vyhlásenie jedného z manželov v súvislosti so splnením podmienok na poskytnutie bankového úveru, že je výlučným vlastníkom zálohu, v prospech pravdivosti ktorého svedčí aj verejný zápis v katastri nehnuteľností, dôvodné presvedčenie banky ako záložného veriteľa, že záloh nie je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov a dobromyselnosť pri nadobúdaní záložného práva k nemu?*“ Dovolací súd nezistil, že by v jeho rozhodovacej praxi bola táto otázka riešená, preto dospel k záveru, že dovolanie je podľa § 421 ods. 1 písm. b) prípustné a pristúpil k posúdeniu jeho dôvodnosti.

17. S poukazom na uvedené východiská ústavný súd pristúpil k prieskumu ústavnou sťažnosťou napadnutého rozsudku najvyššieho súdu. Po preskúmaní napadnutého rozsudku dospel k záveru, že najvyšší súd sa (prihliadnuc na sťažnostnú argumentáciu sťažovateľky) v značne podrobnom a rozsiahlom odôvodnení ústavnoprávne relevantným spôsobom vysporiadal s otázkou posúdenia dobrej viery sťažovateľky (spoliehajúc sa na iba na hodnovernosť údajov katastra a na vyhlásenie žalovaného v 2. rade o tom, že je výlučný vlastníkom zálohu) o to viac, ak na strane záložného veriteľa vystupuje banka.

18. Z obsahu napadnutého rozsudku vyplýva, že najvyšší súd správne spája dobrú vieru sťažovateľky – banky ako záložného veriteľa s nadštandardnými požiadavkami, ako požiadavka potrebnej opatrnosti, ktorú možno od nej očakávať (bod 28), ďalej požiadavka aktívneho zisťovania konkrétnych skutočností vedúcich k presvedčeniu, že záložca je podľa právneho titulu oprávnený sám (bez súhlasu inej osoby) vec založiť (bod 26), ako aj požiadavka veľmi prísneho hodnotenia dobrej viery nielen zo subjektívneho hľadiska, ale aj so zreteľom na objektívne okolnosti (bod 25).

19. Z obsahu napadnutého rozsudku ďalej vyplýva, že najvyšší súd sa zaoberal aj otázkou dobrej viery sťažovateľky (v pozícii záložného veriteľa) z pohľadu hodnovernosti a záväznosti údajov katastra, podľa ktorého sa osoba spravidla nemôže dovolávať dobrej viery založenej na tom, že vychádza zo stavu zápisu v katastri. Táto okolnosť sama osebe ešte neznamená, že osobe tam zapísanej svedčí tiež právny titul, na základe ktorého je jej vlastnícke právo v katastri nehnuteľnosti zapísané. Podobne aj ústavný súd vo svojej judikatúre uvádza, že materiálna publicita údajov katastra nehnuteľností je vyvrátiteľná a podmienená tým, či sa v konkrétnom prípade nepreukáže nesúlad údajov katastra so skutočným stavom. S touto okolnosťou musí byť opatrný nadobúdateľ uzrozumený, preto údaje v katastri nestačia na prelomenie zásady *nemo plus iuris* (I. ÚS 510/2016.) O to viac to platí v prípade sťažovateľky – banky ako záložného veriteľa, ktorá musí vynaložiť väčšiu mieru potrebnej opatrnosti.

20. Pokiaľ ide o sťažovateľkou uvedený nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 151/2016, ide o odlišnú situáciu, ktorá sa týka uprednostnenia princípu právnej istoty dobromyseľných nadobúdateľov pred ochranou vlastníckeho práva pôvodných vlastníkov. V tomto prípade nešlo o vznik záložného práva k nehnuteľnostiam v prípade neplatnej záložnej zmluvy.

21. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o zjavnej arbitrárnosti napadnutého rozsudku. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom. V tejto súvislosti ústavný súd v závere uvádza, že v konaní o individuálnej ústavnej sťažnosti nie je úlohou ústavného súdu posudzovať silu argumentov, ale spôsob, akým ich súdy posúdili. Tento spôsob musí napĺňať účel ochrany základného práva na súdnu ochranu, čo znamená že musí byť preskúmateľný, a nie svojvoľný (arbitrárny).

22. Najvyšší súd ústavne konformným a akceptovateľným spôsobom dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu spĺňa požiadavky riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, a vyčerpávajúcim spôsobom vysvetlil dôvody, ktoré viedli k tomuto záveru, preto tento názor nebol ústavným súdom vyhodnotený ako svojvoľný (ústavne neudržateľný). Najvyšší súd sa jasne, zrozumiteľne a logicky vysporiadal so samotným meritom veci a z tohto dôvodu možno konštatovať ústavnoprávnu akceptovateľnosť napadnutého rozsudku.

23. Ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

24. Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu garantovaného v čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj práva garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť postupom dovolacieho súdu pri verejnom vyhlásení rozsudku pri nerešpektovaní predpísaného počtu členov senátu.

25. Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že zásada zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného

rozhodovania súdu a sudcu. Táto zásada je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolani podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber súdov a sudcov „ad hoc“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07). Rozhodovanie veci zákonným sudcom (aj súdom) je tak základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (IV. ÚS 345/09, III. ÚS 212/2011).

26. Ústavný súd konštatuje, že v dovolacom konaní vo veci vedenej najvyšším súdom pod sp. zn. 6 Cdo 236/2017 rozhodoval senát najvyššieho súdu v zákonnom zložení v súlade s Rozvrhom práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2019. Za senát zložený zo zákonných sudcov možno považovať len senát zložený zo sudcov príslušného súdu, ktorí podľa rozvrhu práce tvorili senát v čase pridelenia veci. Z obsahu napadnutého rozsudku z bodu 34 vyplýva, že kolektívnosť senátneho rozhodovania o dovolaní zachovaná bola, keďže uvedené rozhodnutie senát najvyššieho súdu prijal pomerom hlasov 3:0.

27. Ústavný súd zdôrazňuje, že verejné vyhlásenie rozsudku patrí k ústavným princípom právneho štátu. Konštatovanie, že rozsudok bol vyhlásený verejne, predpokladá, aby súd dal verejnosti najavo, že rozsudok vyhlási. Minimálny štandard takéhoto oznámenia predpokladá osobitný postup súdu (aj najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu), ktorý smeruje k verejnosti (informovanie o čase a mieste vyhlásenia rozsudku spôsobom v takomto prípade obvyklým, napr. na oznamovacej tabuli súdu, na internetovej stránke súdu) bez ohľadu na to, či pri konkrétnom vyhlásení rozsudku verejnosť právo na prítomnosť využije alebo nie (II. ÚS 85/02). Pre naplnenie dikcie princípov spravodlivého konania v spojení s čl. 142 ods. 3 ústavy musí byť nepochybné, že došlo k verejnému vyhláseniu rozsudku a že o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku boli verejnosť a strany sporu riadne upovedomené.

28. Zo zápisnice o vyhlásení rozsudku č. k. 6 Cdo 236/2017 pred dovolacím súdom z 30. septembra vyplýva, že rozsudok bol vyhlásený verejne, za prítomnosti predsedu senátu a jedného člena senátu. Ústavný súd uznáva, že vhodnejší postup najvyššieho súdu by nastal, ak by bol rozsudok vyhlásený za prítomnosti všetkých členov senátu. Ustanovenie § 219 a § 220 CSP neupravuje postup pri verejnom vyhlásení rozsudku, ktorého sa nemôže zúčastniť niektorý z členov senátu. V súvislosti s neprítomnosťou člena senátu na verejnom vyhlásení rozsudku bude potrebné postupovať s použitím analógie podľa čl. 4 ods. 1 základných princípov CSP, aplikujúc § 394 ods. 2 CSP týkajúci sa podpisovania rozsudku členmi senátu. V zmysle § 394 ods. 2 CSP platí, že ak rozhodnutie nemôže podpísať predseda senátu alebo iný člen senátu, podpíšu ho zvyšní členovia senátu; dôvod sa na písomnom vyhotovení poznamená. Ústavný súd konštatuje, že uvedenú právnu normu je možné uplatniť aj na právnu normou neupravenú situáciu, čo sa týka absencie niektorého z členov senátu na verejnom vyhlásení rozhodnutia.

29. Z dosiaľ uvedeného teda vyplýva, že ak pri rozhodnutí nemôžu byť prítomní všetci členovia senátu, zúčastnia sa ho ostatní členovia senátu. V prípade absencie člena senátu sa uvedie dôvod objektívneho charakteru, pre ktorý sa nemohol zúčastniť. Z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu (bod 32) vyplýva, že požiadavka uvedenia objektívneho dôvodu neprítomnosti členky senátu v samotnom rozhodnutí bola splnená.

30. Podľa názoru ústavného súdu ústavnej zásade neodňateľnosti zákonného sudcu, ktorá vyplýva zo základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, nezodpovedá prípad, ak sa niektorý zo zákonných sudcov nezúčastní na verejnom vyhlásení rozsudku. Takýto postup súdu nedosahuje intenzitu porušenia ústavných práv tejto strany sporu.

31. Sťažovateľka v rámci argumentácie poukazuje na judikatúru najvyššieho súdu č. k. 5 Cdo 120/2009 z 13. októbra 2009 a č. k. 3 M Cdo 16/2011 z 12. júla 2012, ktorá sa však týka iných závažných a z procesného hľadiska nenapraviteľných nedostatkov v postupe súdov v súvislosti s verejným vyhlásením rozsudku, a to nedodržania postupu oznámenia času a miesta vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu, a nie neúplného zloženia senátu pri vyhlásení rozsudku.

32. Už uvedené tvrdenia možno obdobne aplikovať aj na ďalšiu námietku sťažovateľky týkajúcu sa absencie podpisov členov senátu dovolacieho súdu na rozsudku, poukazujúc na § 394 ods. 2 Civilného poriadku, ktorý predpokladá postup v prípade nemožnosti podpísať rozhodnutie členom senátu. V prípade neprítomnosti až dvoch členov podpíše prvopis rozhodnutia iba prítomný člen senátu a zároveň sa uvedú dôvody, pre ktoré nemohli rozhodnutie podpísať ostatní členovia (*Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck., 2016*).

33. Ústavný súd v tejto súvislosti dodáva, že neuvedenie dôvodu (ktorý má informatívny charakter), pre ktorý niektorý z členov senátu nemohol prvopis rozhodnutia podpísať priamo na písomnom vyhotovení rozsudku, ktorý spĺňa všetky formálne náležitosti a je účastníkovi konania riadne doručený, síce predstavuje pochybenie zo strany súdu, avšak nie takej intenzity, aby do rozsudku najvyššieho súdu akýmkoľvek spôsobom zasahoval (I. ÚS 236/2020).

34. Ústavný súd v závere dodáva, že len samotné prípadne formálne nedostatky rozhodnutia orgánu verejnej moci nemožno automaticky spájať aj so zásahom do základných práv fyzickej osoby, ak k tomu nedôjde aj v materiálnom zmysle, teda so zreteľným, preukázateľným dopadom na základné práva tejto osoby (III. ÚS 144/2016). Účelom konania o ústavnej sťažnosti nie je odstraňovanie formálnych nedostatkov rozhodnutí za predpokladu, že tieto nemali vplyv na základné práva sťažovateľov (III. ÚS 215/2021).

35. Vzhľadom na uvedené ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú už pri jej predbežnom prerokovaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 6. apríla 2022

Miloš Mad'ar
predseda senátu